

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3734/2020
29.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Николић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Високи савет судства, Виши суд у Нишу, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу, ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3763/19 од 05.03.2020. године, у седници одржаној 29.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3763/19 од 05.03.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П 934/18 од 20.05.2019. године, ставом првим изреке обавезана је тужена да тужиоцу, на име трошкова кривичног поступка у предмету Вишег суда у Врању Ки 16/12, плати 923.000,00 динара са законском каматом почев од 30.03.2018. године до исплате, док је одбијен тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да му по истом основу плати још 418.500,00 динара са припадајућом каматом на овај износ. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 108.180,00 динара са законском каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3763/19 од 05.03.2020. године, ставом првим изреке одбијена је жалба тужиоца и првостепена пресуда потврђена у одбијајућем делу става првог изреке. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у усвајајућем делу става првог изреке, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да му на име накнаде трошкова кривичног поступка у предмету Вишег суда у Врању Ки 16/12, плати 923.000,00 динара са законском каматом почев од 30.03.2018. године до исплате, па је обавезан тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка од 42.375,00 динара са законском каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. у вези 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр.72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ни у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба парничног поступка, па нема ни повреде из става 1. истог члана, на коју се ревизијом указује.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, решењем Вишег суда у Врању Ки 16/12 од 17.03.2012. године, одређено је спровођење истраге против овде тужиоца и других лица, због сумње да су као саизвршиоци учинили кривично дело злоупотребе службеног положаја, касније преквалификовано у кривично дело злоупотребе положаја одговорног лица и за кривично дело неовлашћеног организовања игара на срећу. На основу пуномоћја од 15.03.2012. године тужиоца и остале осумњичене заступао је адвокат Драган Николић. Решењем Вишег суда у Врању Ки 16/12 од 18.04.2016. године, обустављен је кривични поступак против тужиоца (и других) због кривичног дела злоупотребе положаја одговорног лица. Решењем истог суда од 15.06.2016. године, одбијен је захтев браниоца овде тужиоца, адвоката Драгана Николића, за накнаду трошкова кривичног поступка, уз закључак суда да нема места примени члана 264. став 2. ЗКП, те да је захтев преурањен, јер кривични поступак против окривљеног АА није окончан за кривично дело неовлашћено организовање игара на срећу, па се не могу издвојити трошкови у делу у ком је против њега обустављени кривични поступак - за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица. Ова одлука потврђена је решењем истог суда Кв 113/16 од 26.07.2016. године. Након обуставе кривичног поступка против тужиоца за кривично дело злоупотребе положаја одговорног лица, Виши јавни тужилац у Врању је предмет уступио Основном јавном тужиоцу, који је поднео оптужни предлог против тужиоца за кривично дело неовлашћеног организовања игара на срећу. Кривични поступак против тужиоца настављен је и окончан пред Основним судом у Бујановцу, који је 13.12.2017. године донео пресуду (К 319/16), којом је одбијена оптужба против овде тужиоца да је извршио кривично дело неовлашћено организовање игара на срећу. Одлучујући о захтеву браниоца овде тужиоца, адвоката Драгана Николића, тај суд је 25.12.2017. године донео решење којим му је на име трошкова поступка досуђено 63.750,00 динара, на терет буџетских средстава. Овим решењем признати су му само трошкови награде и нужни издаци његовог браниоца за присуствовање претресима који су одржани пред Основним судом у Бујановцу. Трошкови који су настали пред другим судом и пред ОЈТ нису му признати, уз закључак суда да се ти трошкови не односе на конкретан предмет, те да се окривљеном могу признати само трошкови који су настали пред тим судом и у конкретном предмету. Против овог решења овде тужилац, као окривљени и његов бранилац, нису изјавили жалбу.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев, налазећи да тужилац, против кога је вођен кривични поступак, има право на трошкове кривичног поступка који су му досуђени у висини од 923.000,00 динара, што представља трошкове заступања овде тужиоца, као окривљеног, у спроведеном кривичном поступку, чија висина је утврђена по врсти и структури предузетих радњи у том (кривичном) поступку, које је првостепени суд прецизно утврдио.

Врховни касациони суд налази да је побијаном пресудом другостепени суд правилном применом материјалног права преиначио првостепену одлуку и одбио тужбени захтев.

Наиме, одредбом члана 265. став 1. Законика о кривичном поступку („Сл. гласник РС“ бр.72/11, ... и 35/19), одређено је да на терет буџетских средстава суда падају трошкови кривичног поступка из члана 261. став 2. тачка 1. до 6 овог Законика, нужни издаци окривљеног и нужни издаци и награда браниоца и пуномоћника (члан 103. став 3.), као и награда вештака и стручног саветника, у случају када је против окривљеног обустављен кривични поступак, када се оптужба одбије или када се окривљени ослободи од оптужбе. Ставом 6. истог члана, прописано је да ако захтев за накнаду нужних издатака и награде из става 1. овог члана не буде усвојен или суд о њему не донесе одлуку у року од три месеца од дана подношења захтева, окривљени и бранилац имају право да потраживања остварују у парничном поступку против Републике Србије.

Имајући у виду услове за потраживање у парничном поступку накнаде на име нужних трошкова заступања у кривичном поступку, предвиђених Закоником о кривичном поступку, Врховни касациони суд налази да другостепени суд правилном применом члана 265. став 6. Законика, налази да у конкретном случају нису испуњени услови за усвајање захтева тужиоца.

Наиме, правилна примена наведене законске одредбе подразумева да окривљени, против кога је правноснажно обустављен кривични поступак, право на накнаду трошкова насталих у том поступку може остварити у парничном поступку против Републике Србије, али само у случају када у кривичном поступку његов захтев није усвојен, односно када је његов захтев одбијен, као неоснован или у случају када суд о томе не донесе одлуку у року од три месеца од дана подношења захтева.

У конкретном случају, након окончања кривичног поступка против овде тужиоца, Основни суд у Бујановцу је донео одлуку по захтеву браниоца овде тужиоца, као окривљеног, којим је његов захтев делимично усвојен и којим су му на терет буџетских средстава суда досуђени трошкови у висини од 63.750,00 динара, за радње предузете од стране браниоца пред тим судом. Претходно, решењем Основног суда у Врању од 15.06.2016. године, које је постало и правноснажно 26.07.2016. године, јесте одбијен захтев браниоца овде тужиоца, као (тамо) окривљеног за накнаду трошкова кривичног поступка. Међутим, тим решењем није цењена основаност захтева за накнаду трошкова поступка, већ је захтев одбијен као преурањен, јер се у том моменту нису могли издвојити трошкови настали у вези заступања тужиоца у вези кривичног дела за које је против њега обустављен поступак, с обзиром да кривични поступак није био окончан и за друго кривично дело које му је стављено на терет.

Дакле, о захтевима за накнаду трошкова кривичног поступка надлежни суд је донео одлуке. При том правноснажна одлука другог суда, у конкретном случају одлука Основног суда у Бујановцу, којим је одлучено о захтеву овде тужиоца за накнаду трошкова кривичног поступка, донета након његовог окончања, не представља претходно питање о постојању неког права или правног односа, у смислу члана 12. ЗПП, па супротно наводима ревизије, законитост ових одлука не може бити предмет преиспитивања у парничном поступку. Тужилац у том поступку није користио своје законом признато право на правно средство, с обзиром да није изјавио жалбу против решења Основног суда у Бујановцу од 25.12.2017. године, којим је одлучено о његовом захтеву за накнаду трошкова целокупног кривичног поступка. Законитост те одлуке може се ценити само по правним средствима законом предвиђеним у том поступку, док одредба члана 265. став 6. Законика о кривичном поступку дозвољава изузетак од овог правила само у случају да захтев за накнаду нужних издатака и награда из става 1. истог члана не буде усвојен, што то није случају у овој правној ствари.

Из наведеног произилази да у конкретном случају није донета одлука којим се одбија, као неоснован, захтев овде тужиоца за накнаду трошкова кривичног поступка,

већ је решењем Основног суда у Врању од 15.06.2016. године његов захтев одбијен као преурањен, а одлуком Основног суда у Бујановцу од 25.12.2017. године, донетом након што је окончан кривични поступак против овде тужиоца, као окривљеног, одлучено је о његовом захтеву за накнаду трошкова поступка, тако што је исти делимично усвојен. Против ове одлуке тужилац (као окривљени) није користио законом прописана правна средства. Како се у парничном поступку не може преиспитивати законитост одлуке донете у кривичном поступку, то другостепени суд правилно налази да нису испуњени услови из члана 265. став 6. Законика о кривичном поступку, што и тужбени захтев у овој правној ствари чини неоснованим, па је као такав правилно одбијен побијаном одлуком.

Приликом одлучивања Врховни касациони суд је имао у виду наводе ревизије да је 29.12.2017. године поднео захтев Вишем суду у Врању за накнаду трошкова кривичног поступка о коме није одлучено у законском року, али налази да су исти без утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари. Наиме, пред Вишим судом у Врању вођен је истражни поступак против тужиоца, па је након обуставе поступка за кривично дело злоупотребе положаја одговорног лица, пред тим судом донето правноснажно решење од 15.06.2016. године којим је одлучено о трошковима поступка (захтев одбијен јер у том моменту се нису могли издвојити трошкови настали у вези заступања тужиоца у вези кривичног дела за које је против њега обустављен поступак). Кривични поступак против тужиоца је настављен, вођен и окончан пред Основним судом у Бујановцу, па је тужилац своје право на накнаду трошкова целокупног поступка могао остваривати само пред тим судом. С обзиром да му је Основни суд у Бујановцу признао само трошкове поступка настале пред тим судом, то тужилац ово своје право (на накнаду трошкова целокупног поступка) не може остваривати поновним подношењем захтева суду пред којим је поступак само започео, већ га је могао штитити само подношењем жалбе против решења којим му ови трошкови нису досуђени, што је тужилац пропустио да учини.

На основу изнетог, Врховни касациони суд налази да је побијаном одлуком правилном применом материјалног права тужбени захтев одбијен, као неоснован, па је применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић